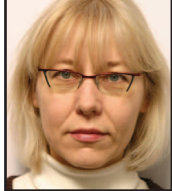

Sanita Burķīte

Ilga Rampāne

Pārsteigumi 2000 km attālumā: iespaidi Turcijas bibliotēkās

Koçu Universitātes "vārti uz zināšanām"

un brauciens ar sabiedrisko transportu no tām līdz pilsētas centram aizņem vismaz 1,5 stundu, dažādie finansētāji un attālumšis tās nešķir, jo tām ir viens mērķis un līdzīgi uzdevumi. Rakstā iepazīstināsim ar abiem dibinātājfondi, universitātēm, Koçu Universitātes Suna Kiraç bibliotēku un Sabanči Universitātes Informācijas centru.

Koçu Universitātes bibliotēka

Koçu Universitāte (Koç University, KU) dibināta 1993.gadā. Tā ir privāta augstskola, kuru dibinājusi un sponsorē Koçu ģimene — viena no bagātākajām Turcijā. Tās pirmsākumus saista ar Vebi Koçu (Vehbi Koç, 1901–1996), kurš 1926.gadā sāka savu karjeru tēva pārtikas veikalā, pēc tam pievērsās automašīnu un elektrotehnikas ražošanai, bet vēlāk iesaistījās banku

Oļu mozaika Koçu Universitātes Humanitārās fakultātes pagalmā

Raksta autore turpina iepazīstināt lasītājus ar iespaidiem, kurus guva Eiropas Savienības Mūžizglītības programmas Leonardo da Vinci apakšprogrammas Mobilitātes projekta (2010-1-LV1-LEO02-00663, projekta vadītāja Latvijas Universitātes bibliotēkas direktore Iveta Gudakovska) ietvaros divas nedēļas pavadot Stambulas bibliotēkās.

Kā minējam iepriekšējā rakstā "Sadarbība — Turcijas bibliotēku attīstības virzītāj spēks" (Bibliotēku Pasaule, Nr.51/52, 65.–69.lpp.), Turcijā ar valsts atbalstu dibinātas daudzas privātas universitātes. Raksta autorēm bija iespēja apmeklēt divas no tām — Koçu Universitāti un Sabanči Universitāti, kuras ir dibinājuši divu ietekmīgu, Turcijā bagātāko ģimeņu fondi. Lai gan tās ir izvietotas pretējās pilsētas nomalēs — katra savā Stambulas pusē —

sektorā (Yapi Kredi Bank). Šobrīd Koçu ģimene sevi pozicionē kā vienu no lielākajiem Turcijas ekonomiskajiem grupējumiem, kura galvenās darbības nozares ir enerģētika, finanses, automobiļi un ilglietojamas patēriņa preces.

Lai atbalstītu un koordinētu dažādas sociālās aktivitātes izglītībā, kultūrā, mākslā, vidē un veselībā, 1969.gadā dibināts Vebi Koça fonds (Vehbi Koç Foundation), izveidoti divi muzeji (Sadberk Hanım Museum un Rahmi M. Koç Museum), nodibināti divi pētniecības centri (Vehbi Koç and Ankara Research Center un Suna İnan

Koçu Universitātes bibliotēkas ēka

Individuālās darba vietas un krājums Koçu Universitātes bibliotēkā

Ātrija zona Koçu Universitātes bibliotēkā

Kiraç AKMED Research Institute). Fonds finansē arī Starptautisko Stambulas biennāli (*The International Istanbul Biennale*; no 2007.gada), kuras mērķis ir veicināt modernās mākslas izpratni, īpaši jaunajā paaudzē, un Koçu festivālu (*Koç Fest*; no 2006.gada), kas ik gadu pulcē 250 000 studentu un noticis jau 45 Turcijas pilsētās.

KU ir 6 fakultātes, 3 institūti un Medmāsu skola, universitātē studē 4267 studenti. Mācību maksa par 4 semestru studiju programmu 2009.–2010.gadā bija 27 500 liras (8827 lati). KU piedāvā arī diferencētu atbalstu saviem studentiem, ir pieejamas dažādas stipendijas (mēneša, gada, grāmatu u.tml.). Pastāv iespēja strādāt universitātes labā, piemēram, bibliotēkā, un saņemt atlaides koplīdzinām vai ēdināšanas talonus. Uzņemšana Turcijas augstskolās notiek pamatojoties uz centralizētā testa rezultātiem, kuru pilda visi vidusskolu absolventi, taču KU ir arī citi iestājpārbaudījumi. Tā kā mācības notiek angļu valodā, universitātē ir daudz ārzemju studentu (no Vācijas, Bosnijas un Hercegovinas,

Maķedonijas, Irānas, Sirijas, Alžīrijas, Azerbaidžānas, Kazahstānas, Kirgizstānas, Uzbekistānas u.c. valstīm). Lai studentiem būtu augstskolas līmenim atbilstošas angļu valodas zināšanas, tās var apgūt šim mērķim izveidotā Angļu valodas centrā.

Puse studentu dzīvo universitātes pilsētiņā. *Rumeli Feneri* kampusa celtniecība pabeigta 2000.gadā. Tas aizņem 25 hektārus un atrodas uz augsta, mežiem apauguša klinšaina kalna Stambulas Eiropas daļas ziemeļos, ar skatu uz Bosfora šaurumu un Melno jūru. Lielie biezie mākoņi un straujie ziemeļrietumu vēji, kas ieskrējušies Melnās jūras plašumā, "trakā skrējiena ceļā" atduras pret pirmo šķērslī — klints nogāzē uzcelto universitātes kompleksu, tāpēc te vienmēr ir vēsāks, vējaināks un lietaināks nekā zemāk izvietotajā Sariježas mikrorajonā (kura iedzīvotāju skaits ir lielāks nekā Latvijā).

Universitātes pilsētiņas teritorijā atrodas 60 ēkas, kuru arhitektūra ir labāko akadēmisko iestāžu (Hārvarda, Jeila, Oksfordas un Kembridžas universitātes)

arhitektūras un Stambulas vēsturiskās arhitektūras stilu eklektisms. Ieejas portāls un apgaismojuma lampas atgādina Sofijas katedrāli, strūklakas un "oļu paklājs" — mozaikas Topkapi pils dārzā. Kompleksa būvē izmantoti silti un dabīgi materiāli: koks, akmens, ģipsis un māls.

Universitātes pilsētiņa orientēta austrumu–rietumu virzienā, simbolizējot Turcijas īpašo lomu kā vārtus starp Austrumiem un Rietumiem. Administratīvās ēkas galvenais ieejas portāls, kura arka ir 3 stāvu augstumā, simbolizē vārtus uz zināšanām. Izejot caur tiem, nokļūstam centrālajā laukumā, kur atrodas universitātes bibliotēkas, studentu centra ēkas un pulksteņa tornis, no kura var vērot brīnišķīgas ainavas. Laukumu ar pārējām studiju ēkām savieno Bosfora terase, kuras sānos izveidoti nelieli paviljoni un pat amfiteātris. Starp ēkām izveidoti pagalmiņi ar interesantiem arhitektoniskiem un dizaina elementiem — Vebi Koča skulptūru Biznesa koledžas pagalmiņā, vēstures artefaktiem, kas iekļaujas kopējā ainavā ar strūklaku un savdabīgas formas kokiem Humanitārās fakultātes pagalmiņā, vai tehnikas progresa demonstrējumiem, sākot ar dzelzs puķēm un beidzot ar samazināta izmēra lokomotīvi Inženierijas fakultātes pagalmiņā.

Nedaudz attālu atrodas trīs sporta halles, peldbaseins, stadions, tenisa korti, tālāk — studentu kopmītnes. Uz dienvidiem, pretējā kalna nogāzē uzcelti dzīvojamie nami augstskolas docētājiem un rektora savrupmāja.

Gan Koču Universitātes, gan Sabanči Universitātes teritorija tiek rūpīgi apsargāta. KU pilsētiņu apjož trīs metrus augsts žogs, pa galvenajiem pārvietošanās ceļiem ik pēc 300 metriem dežurē apsargs. Iebraucošais un izbraucošais transports un pasažieri ik reizi tiek rūpīgi pārbaudīti. Ņemot vērā kurdu separātistu un islāmistu ekstrēmos protestus, bumbu sprādzienus un citus nemierus (arī universitātēs), šie drošības pasākumi nav lieki.

Koču Universitātes Suna Kirač bibliotēka (*Koç University Suna Kiraç Library; Koç Üniversitesi Suna Kiraç Kütüphanesi*, KUB) nosaukta Vebi Koča meitas Sunas Kočas-Kiračas vārdā. Bibliotēkas ēkai ir 4 stāvi, platība — 8282 m².

2010.gadā tās krājumu veidoja 280 000 sējumu (grāmatas un periodiskie izdevumi — 195 000, iespiestie žurnāli — 258, audiovizuālie dokumenti — 40 000 eksemplāru). Bibliotēkas lasītājiem pieejamas 77 datubāzes, 50 000 e-grāmatu, 61 000 rakstu no 37 000 žurnālu. Bibliotēkas 2010.gada komplektēšanas budžetā 59% atvēlēti e-resursu, bet tikai 30% grāmatu un iespiesto žurnālu iegādei.¹

Informācijas resursi sadalīti nozaru kolekcijās (Biznesa un ekonomikas, Mākslas un humanitāro zinātņu, Tiesību un politikas zinātņu, Sociālo zinātņu, Zinātnes un inženierijas un Uzziņu kolekcija) un

ir brīvi pieejami. Par sadarbību ar attiecīgo fakultāti un katras kolekcijas atbilstību studiju un pētniecības mērķiem atbildīgs viens uzziņu bibliotekārs (*Subject librarian*).

Atsevišķi slēgtos skapjos aiz stikla izvietoti audio un video dokumenti. Lai saglabātu informāciju multimediju nesējos neskartu, par kolekciju atbildīgie Sistēmas, piekļuves un starpbibliotēku abonementa (SBA) nodaļas darbinieki drošības labad veido disku rezerves kopijas, kas tiek izsniegtas lasītājiem. Oriģināli glabājas slēgtos skapjos Komplektēšanas nodaļā.

Atsevišķi atrodas arī KU studentu noslēguma un promocijas darbi un docētāju publikācijas (grāmatas, publikāciju klipu mapes).

Jaunākā periodika atrodas 1.stāva ātrijā. Visi vecākie izdevumi ir iesieti un glabājas apakšstāvā, kur atrodas abonements, jo vakarā žurnālus studenti var dabūt uz nakti.

Visās mūsu apmeklētajās augstskolu bibliotēkās bija pārsteidzošs iesieto dokumentu apjoms. Iesieti tiek visi periodiskie izdevumi (biežāko žurnālu numuri tiek iesieti pa vienam). Piemēram, KUB gadā tiek iesieti ap 1100 grāmatu un žurnālu eksemplāru. Tas ļauj tos ērtāk izvietot plauktos un saglabāt.

Vairākas atsevišķi izvietotās speciālās kolekcijas bibliotēka plāno iekļaut nozaru pamatkolekcijās. Atsevišķi plānots atstāt tikai Reto izdevumu un Ataturka kolekcijas.

Reto izdevumu krājums izvietots ēkas augšstāvā. Kopējā bibliotēkas arhitektoniskajā veidolā tas īpaši izcelts un bibliotēkas apmeklētājiem redzams gan no foajē kāpnēm, gan ātrija, gan individuālajām un grupu darba vietām. Retos izdevumus iesien tikai ādas vākos, kas ražoti Itālijā vai Holandē, jo vietējiem esot sliktā kvalitāte. Retumu lasītājam asistē bibliotekārs, kas ar cimdziem rokās pāršķir lapas uz speciāla postamenta novietotā grāmatā. Ieļķūt krājuma telpā var tikai ar elektronisko karti. Par krājumu atbild Bibliogrāfiskās kontroles nodaļas vadītāja.

Jau iepriekšējā rakstā pieminējām turku pārsteidzoši lielo pietāti pret Turcijas vēsturiskajiem notikumiem, personām un materiāliem. Katrā universitātes bibliotē-

kā, arī KU, ir pirmā Turcijas prezidenta Ataturka kolekcija, kur apkopoti dokumenti par prezidentu un valstiski svarīgiem notikumiem.

Bibliotēkas krājuma attīstības politika paredz, ka daļa krājuma ir mobila, t.i., grāmatas uz noteiktu laiku tiek pārvietotas uz filiālēm — Medmāsu skolas bibliotēku (*School of Nursing Library; Hemşirelik Yüksekokulu Kütüphanesi*) un Anatolijas civilizācijas zinātniskā centra bibliotēku (*Research Center for Anatolian Civilizations Library; Anadolu Medeniyetleri Araştırma Merkezi Kütüphanesi*). Pārvietošanu nodrošina speciāli universitātes mikroautobusi, kas nodrošina KU darbinieku pārbraucienus uz dažādiem pilsētas rajoniem, lai viņi ceļā pavadītu divkārt mazāk laika, nekā braucot sabiedriskajā transportā.

Bibliotēka veido rezerves jeb papildmateriālu kolekciju, kas atrodas foajē, līdzās diennakts studiju hallei. Pēc docētāju iesniegtajiem sarakstiem bibliotekāri veido kolekciju konkrēta studiju kursa vajadzībām, iekļaujot tajā grāmatas, videokasetes, lekciju materiālus vai to kopijas (uz 15 studentiem 4 kopijas). Ja nav lieka žurnāla eksemplāra, ko ielikt kolekcijā, oriģinālu iedod docētājam, kurš nokopē vajadzīgo tekstu un ievieto to kolekcijā. Kopēšana ir diezgan ierobežota, bibliotēkā atļauts pavairot tikai 15 lappuses no biežāka apjoma grāmatas. Tā kā kopēšana ir ārpakalpojums, kontroli bibliotēkas darbinieki neveic. Dokumentu izsnieguma termiņu nosaka docētāji (pārsvārā īslaicīgs, bet var būt arī garāks — mēnesis vai pat semestris).

Studiju procesam nepieciešamo obligāto un papildliteratūru var iegādāties arī studentu centra grāmatnīcā, kur grāmatas sakārtotas pa studiju virzieniem.

Bibliotēkā ir liels diapozitīvu un fotogrāfiju krājums. Lielākā — Džozefīnes Pouelas kolekcija² tiek digitalizēta.

Bibliotēka izmanto informācijas sistēmu "Millennium". Bibliogrāfiskās kontroles nodaļas darbinieki bibliogrāfiskos aprakstus importē no attālām datubāzēm. Komplektētāju izveidoto minimālo aprakstu papildina ar starptautiskajā bibliotēku satura un pakalpojumu tīklā "WorldCat" atrasto informāciju. Digitalizēto dokumentu metadatus katalogizētāji veido Tiešsaistes datorizēto bibliotēku centra (*Online Computer Library Center, OCLC*) programmā "CONTENTdm".

Bibliotēkā reģistrētajiem 5679 lasītājiem pieejamas 700 lasītāju darba vietas, 13 grupu darba telpas un viena datorizēta mācību telpa. Bibliotēkas klusajā zonā izvietotas galvenās kolekcijas, atrodas vienkāršas un specializētas (audiokasešu, videokasešu izmantoša-

nai) individuālā un grupu darba vietas, taču pieejami tikai 8 stacionārie datori. Individuālajās darba vietās sastopām nelielu skaitu lasītāju. Pārsteidzoši, ka šajā zonā valdīja klusums un pieklusināts apgaismojums, jo starp plauktiem ierīkotas sensoru lampas.

Abās pirmā stāva diennakts studiju hallēs, kurām ir arī atsevišķa ieeja no pagalma, bija īsta burzma. Šeit pieejama visa nepieciešamā tehnika (datori, printeri, kopētājs, skeneris, iesiešanas iekārta), izklaides žurnāli, avīzes, kas pēc 3 mēnešu lietošanas lasītāvās tiek izslēgtas no bibliotēkas krājuma, arī pārtikas automāti. Kā stāstīja darbinieki, vislielākais apmeklētāju pieplū-

*Skats no Koču
Universitātes bibliotēkas
foajē uz centrālajām
kāpnēm*

dums ir līdz 3.00 naktī, pēc tam, līdz 6.00, tās ir gandrīz tukšas.

Lietotāju identifikācijai un universitātes pakalpojumu izmantošanai un to apmaksai izmanto studentu elektroniskās mikroshēmu kartes.

Tāpat kā Latvijā, arī Turcijā par laicīgi nenodotu grāmatu ir jāmaksā kavējuma nauda, kas tiek iekasēta

saskaņā ar Bibliotēkas padomes apstiprināto maksas pakalpojumu cenrādi. Taču parādnieku skaits nav liels (maksimālais kavējuma periods esot 15 dienas). Lasītāju apkalpošanas politika pieļauj neformālu resursu nodošanas termiņa pagarinājumu par trim dienām, šajā laikā kavējuma nauda netiek iekasēta. Taču, nodot dokumentu vēlāk par šīm trim dienām, nauda tiek iekasēta par visām kavējuma dienām kopā: 1,25 liras (Ls 0,40) par grāmatu dienā vai 2,50 liras (Ls 0,72) par DVD vai citu resursu no rezerves kolekcijas stundā. Nozaudēta resursa vērtība ir pilnībā jāatlīdzina, kompensējot arī nozaudētās grāmatas noformēšanas procesa izmaksas 32,50 liru (Ls 10,34) apmērā. Studenti savu parādu sedz no īpašas personālās elektroniskās kartes, kas paredzēta bibliotēkas pakalpojumu apmaksai. Docētāji saņem īpašu kvīti, kuru parakstot, tiek dota atļauja grāmatvedībai atvilkt kvīti norādīto summu no mācībbspēka algas. Bibliotēkas parādniekiem tiek bloķēta pieeja ne vien bibliotēkas, bet arī citiem augstskolas pakalpojumiem, piemēram, aizliegums izmantot universitātes internetu. Ikvienam, kurš pārtrauc saistības ar universitāti, tiek izsniegta aptaujas lapa, līdz ar to neviens parādnieks nevar aiziet no KU nenokārtojts parāds.

Lasītājiem tiek piedāvāts bagāts elektronisko informācijas resursu klāsts. Tas pieejams īpaši izveidotā tīmekļa vietnē ar tajā integrētu *LibGuide* — nozaru informācijas portālu. Šajā tīmekļa vietnē iespējams kontaktēties ar uzziņu bibliotekāriem, iepazīties ar dažādām instrukcijām un darba procesu aprakstiem un Uzziņu un pakalpojumu nodaļas darbinieku veidotajiem video materiāliem. Uzziņu bibliotekāriem tiek izvirzītas īpašas prasības — pieredze citu bibliotēkas struktūrvienību (komplektēšanas, katalogizēšanas) darbā un zināšanas attiecīgajās zinātņu nozarēs. Tas tālab, lai uzziņu bibliotekārs spētu sagatavot kvalitatīvus tematisko uzziņu sarakstus ne tikai studentiem, bet arī pasniedzējiem, piemēram, jauniznākušo nozares izdevumu ieteicošos sarakstus. Tāpat uzziņu bibliotekāriem jābūt iemaņām darbā ar nepieciešamo programmatūru, piemēram, anketēšanai un datu apkopošanai, videoklipu vai plakātu izveidei. Par uzziņu darbinieku atraktivitāti liecina viņu izveidotais videoklips "KU eņģeļi"³.

Lietotāju apmācību programma ir iedalīta vairākos līmeņos un plānota dažādiem studiju periodiem, sākot ar *Welcome reception* (pamatinformācija par bibliotēku jaunajiem studentiem reģistrācijas dienā) līdz augstākā līmeņa informācijpratības nodarbībām, uz kurām studenti piesakās paši vēlākā studiju procesā.

Bibliotēkā strādā 30 darbinieki (no tiem 20 bibliotekāri), plaši attīstīta ir bibliotekāru asistentu sistēma.

Sabanči Universitāte un Informācijas centrs

Sabanči Universitāte (*Sabancı University; Sabancı Üniversitesi*) dibināta 1996.gadā, bet savas durvis studentiem atvērusi 1999.gadā. Tās veidošanas periods ilga vairākus gadus. Pirms dibināšanas, 1995.gadā, konferencē, kurā piedalījās vairāk nekā 50 zinātnieki, intelektuāļi, uzņēmēji un studenti no 22 valstīm, tika proponēts jauns un unikāls universitātes modelis, kas šobrīd ir paraugs citām augstskolām.

Sabanči Universitātes dibināšanas iniciatore arī ir viena no vadošajām Turcijas ģimenēm. Sabanči ģimenes pārraudzītais fonds *Hacı Omer Sabancı Foundation* izveidots 1974.gadā Sabanči ģimenes filantropisko aktivitāšu īstenošanai. Fonds ir daļa no Sabanči grupas⁴, kurā darbojas vairāk nekā 50 dažādi uzņēmumi. To galvenie darbības virzieni ir finanses (bankas un apdrošināšana), mazumtirdzniecība, informācija un telekomunikācijas, tūrisms, automobiļu detaļu un riepu, cementa, kā arī poliestera produktu ražošana.

Universitātes paspārnē darbojas Sakipa Sabanči muzejs (*Sakıp Sabancı Museum; Sakıp Sabancı Müzesi*). Sabanči fonds ir finansējis 121 iestādes un 78 dzīvojamo rajonu celtniecību visā Turcijā, piešķīris vairāk nekā 35 000 stipendiju un 800 balvu izglītībā, mākslā un sportā. Tas finansē arī dažādus mākslas un kultūras pasākumus.

2009.–2010.studiju gadā augstskolā bija 3692 studenti. Tas ir mazāk nekā KU, taču universitātes vadība to uzskata par optimālu. Studijas organizētas trīs fakultātēs: Inženier-

zinātņu un dabas zinātņu fakultāte, Mākslas un sociālo zinātņu fakultāte, kā arī Menedžmenta fakultāte. Mācības notiek angļu valodā. Lai studijas netraucētu valodas barjera, studentiem ir iespēja papildināt zināšanas Valodu skolasursos, kur pēc izvēles var apgūt arī otru svešvalodu. 2009.gadā universitāte ar valsts atbalstu izveidoja Nanotehnoloģiju izpētes un izmantošanas centru — pirmo šāda veida centru Turcijā.

Atkarībā no studiju līmeņa un programmas 2010. gada mācību maksa par četriem semestriem bija no 18 500 līdz 40 000 lirām (Ls 5938–12 840). Aptuveni 29% universitātes studentu saņem universitātes stipendijas; ir arī citas studentu atbalsta formas, piemēram, tiek izsniegti klēpjatori.

Visas universitātes ēkas ir jaunas. Universitātes pilsētiņā, kas aizņem 135 hektārus, uzbūvēti mācību un studentu kopmītņu korpusi, sporta un kultūras celtnes.

Trīsstāvēģā kupolveida ēkā, kuras centrā ir lasītava, atrodas **Sabanči Universitātes Informācijas centrs** (*Sabancı University Information Center, SUIC*). Krājums,

Koču Universitātes bibliotēkas Reto izdevumu lasītavā

darbinieku telpas, konferenču zāles, specializētās lasītavas un citas telpas ir izvietotas U burta veidā, lai, ienākot centrā, būtu pārskatāma galvenā lasītava un skats uz apkārtni caur ēkas stikloto sienu. Ēkas kopskats ir patiesi iespaidīgs. Lai gan galvenajā lasītavā ir mīkstsais grīdas segums, kas slāpē soļu troksni, tajā jāuzvedas ļoti klusi, jo telpas akustika ir koncertzāles cienīga.

SUIC krājumā 2010.gadā bija 98 487 iespīestās grāmatas, 66 278 e-grāmatas, 41 133 multimediji, 41 019 seriālizdevumi un aptuveni 90 datubāzes. Krājums sadalīts četrās lielās daļās: vispārējais, uzzīņu, rezerves un retie izdevumi. Rezerves krājums sadalīts vēl divās daļās — atsevišķi akadēmiskajam personālam un studentiem. Galvenais komplektēšanas princips: lielāka dažādība, mazāks eksemplāru skaits. Izņēmums ir profesori un viņu asistenti, kas tiek pilnībā nodrošināti ar mācību grāmatām.

SUIC tiek apkopoti arī universitātes noslēguma darbi, mācībspēku, studentu un administrācijas publikācijas, kuru pilnteksti pieejami Universitātes digitālajā re-

sistēma "Iccat", kas nodrošina meklēšanu katalogā, datubāzēs, dažādās kolekcijās un Sakipa Sabanči muzeja kolekcijā.

Informācijas centra telpās klientiem ir tikai pāris stacionāro datoru — operatīvai informācijas meklēšanai un atsevišķu, specifisku datubāzu izmantošanai, jo universitāte visu personālu nodrošina ar klēpj datoriem.

Bibliotēkas lasītājiem pieejama plaša filmu kolekcija un citi multimediju resursi. Lai nodrošinātu to sekmīgu izmantošanu, SUIC ierīkotas 56 tehniski aprīkotas puskabīnes un 13 multifunkcionālās telpas. Interesentiem ir iespēja noskatīties filmas arī SUIC organizētajos kinovakaros.

Atšķirībā no KU, kur SBA un rakstu pasūtīšana ir bezmaksas pakalpojums visam personālam, SUIC tas ir diferencēts un normēts pakalpojums. Piemēram, akadēmiskais personāls bez maksas var veikt 50 pasūtījumus no Turcijā rodamajiem resursiem, kā arī 20 pasūtījumus no ārvalstīm. Doktorantiem šis pakalpojums ir bezmaksas, taču kvotas ir divkārt mazākas. Studentiem

šis pakalpojums pieejams par noteiktu gada maksu: 10 Turcijas resursu pasūtījumi izmaksā 5 liras (Ls 1,59), bet 5 pasūtījumi no ārvalstīm — 8 liras (Ls 2,54). Neviens lasītājs šīs kvotas neesot vēl pārsniedzis.

SUIC piedāvā atsevišķu pakalpojumu klāstu akadēmiskajam personālam. Pēc tā pieprasījuma bibliotekāri palīdz veidot prezentācijas, kopē vai skenē grāmatas, saglabā tās un lekciju ierakstus digitālā formā. Tiek piedāvāta arī tehnika — foto un video kameras, SUIC ierakstu studija. Pēc pieprasījuma centra darbinieki veic arī materiāla redakciju.

Klientu informēšanai par aktualitātēm tiek izmantoti gan stendi, piemēram, pie ieejas ir jaunāko grāmatu vāku attēli, gan 2 lieli ekrāni, kas informē par jaunieguvumiem un citām nozīmīgām

aktualitātēm. Turklāt izveidoti dažādi informatīvie un mācību materiāli atšķirīgām mērķgrupām. Tiek piedāvātas nodarbības un ekskursijas gan SUIC, gan fakultātēs. Šajā procesā ir iesaistīts arī akadēmiskais personāls, kurš pēc nodarbībām izvērtē, ko studenti no šīm lekcijām ir sapratuši. Centra darbu, apmācības, pakalpojumus, komplektēšanu un visus pārējos procesus nodrošina 25 darbinieki.

Lai veicinātu diskusijas un uzzinātu studentu viedokli, gan KUB, gan SUIC darbinieki veido blogus, kur informē par dažādiem pasākumiem un aktualitātēm.

Pie Koču Universitātes vārtiem. No kreisās: Aldona Volkova, KUB Bibliogrāfiskās kontroles nodaļas vadītāja Berrin Küçükcan, KUB direktores vietniece Tuba Akbaytürk Çanak, KUB direktore Didar Bayır, Sanita Burķite, KUB Sistēmas, piekļuves un SBA nodaļas vadītāja Canan Ergün, Ilga Rampāne

pozitorijā (*Sabancı University Research Database*). SUIC veido speciālo Universitātes vēstures kolekciju, apkopo un nodrošina neierobežotu pieeju Universitātes pilsētiņas fotogrāfiju kolekcijai. Tiek piedāvātas šādas digitālās kolekcijas: Osmaņu kultūras attēli, Mākslas vēstures slaidi, Eiropas studijas un pazīstamā Turcijas mākslinieka *Abidin Dino* kolekcija.

Lai nodrošinātu vienotu un ērtu meklēšanu, SUIC ieviesta jaunākās paaudzes meklēšanas programma — uzņēmuma "ProQuest" piedāvātā elektronisko resursu vadības programmas "Serials Solutions"

Neskatoties uz Sabanči un Koču universitāšu konkurenci, bibliotekāri aktīvi sadarbojas — regulāri notiek tikšanās un pieredzes apmaiņa gan vadības, gan darbinieku līmenī. Abu universitāšu pārstāvji kopīgi apspriež aktuālos jaunumus bibliotēkās, diskutē par tehnoloģijām un informācijas produktiem, piemēram, radio frekvences identifikācijas tehnoloģiju (*Radio frequency identification, RFID*) vai datubāzu izmantošanu, lai izvēlētos labāko un ekonomiski izdevīgāko risinājumu. KUB darbinieki regulāri stažējas SUIC, un otrādi. Abas institūcijas ir iesaistījušās publisko bibliotēku darbinieku apmācībā un sadarbojas, izstrādājot publisko bibliotēku darbinie-

Multimediju dokumentu izveides telpa Sabanči Universitātes Informācijas centrā

Sabanči Universitātes Informācijas centrs

ku apmācību programmas. Darbinieki viens otru neuztver kā konkurentus, bet kā draugus. Tas bija viens no lielākajiem pārsteigumiem prakses laikā!

Sabanči un Koču universitātes darbojas ar grandiozu vērienu, individuālu pieeju, par galveno nosakot kvalitāti un inovācijas. Misijā un mērķos universitāšu dibinātāji uzsver ilgtermiņa rezultātus, kas ietekmē gan abu grupu uzņēmumus, gan valsts ekonomiku kopumā. Pietāte pret vēsturi izjūtama gan arhitektūrā, gan bibliotēku un informācijas centru darbībā. Vienlaikus konkurējot un veiksmīgi sadarbojoties, bibliotēkas sasniegušas visaugstāko līmeni.

Izmantotie informācijas resursi

Haci Omer Sabancı Foundation [tiešsaiste]. Sabancı VAKFI, [b. g.] [skatīts 12.03.2011.]. Pieejams: <http://www.sabancivakfi.org.tr/eng/>
Koç University [tiešsaiste]. [Skatīts 12.11.2010.]. Pieejams: <http://www.ku.edu.tr/main.php>

Lasītāju apkalpošanas zona Sabanči Universitātes Informācijas centrā

Koç University New academic buildings. No: Boston Design collaborative [tiešsaiste]: Architecture, Planning, Urban design, Interior design, Graphic design. [Skatīts 12.03.2011.]. Pieejams: <http://www.bdcintl.com/brochure.pdf>

Koç University Suna Kiraç Library [tiešsaiste]. [Skatīts 12.03.2011.]. Pieejams: http://www.ku.edu.tr/ku/index.php?option=com_content&task=view&id=2099&Itemid=3023&lang=en

Major Turkish libraries. No: Turkish libraries in transition: new opportunities and challenges. Prepared by Didar Bayir. Istanbul, 2008. P.139–142. ISBN 9789756351277.

Sabancı University [tiešsaiste]. Sabancı University, 2010 [skatīts 12.03.2011.]. Pieejams: <http://www.sabanciuniv.edu/eng/anasayfa/anasayfa.php>

Sabancı University 2009 annual report [tiešsaiste]. Sabancı University, 2010 [skatīts 12.03.2011.]. Pieejams: http://www.sabanciuniv.edu/eng/genel_bilgi/yonetim/documants/SU.FR2009ENG.pdf

Sabancı University Information Centre [tiešsaiste]. Sabancı University, 2011 [skatīts 12.03.2011.]. Pieejams: <http://www.sabanciuniv.edu/bm/eng/>

Vehbi Koç Foundation [tiešsaiste]. [Skatīts 12.03.2011.]. Pieejams: http://www.koc.com.tr/en-us/Pages/Main_Page.aspx

(Sanitas Burķites, Ilgas Rampānes un Aldonas Volkovas foto)

¹ Komplektēšanas nodaļa koordinē ne tikai informācijas resursu budžeta apguvi, bet ciešā sadarbībā ar universitātes departamentiem koordinē arī saimnieciskā budžeta apguvi.

² Džozefīne Pouela (*Josephine Powell*, 1919–2007) — amerikāņu fotogrāfe un etnogrāfe, no 1974.gada dzīvojuši Stambulā. Anatolijas plakankalnē fotografējusi lauku ciematu un nomadu cilšu sadzīvi un amatniecības izstrādājumus. Izveidojusi Stambulas Islāma mākslas muzeja (*Istanbul's Islamic Arts Museum*) etnogrāfisko kolekciju. Dž.Pouelas kolekciju veido fotogrāfijas un diapozitīvi.

³ Suna Kiraç Kütüphanesi Tanıtım Filmi. Pieejams: http://www.youtube.com/watch?v=zWO_cA9x5ag.

⁴ Sabancı ģimenei pieder 60,6% no grupas akciju kapitāla.